

Паметник на Съветската армия

Паметникът е създаден от колектив с ръководител скулптора Иван Фунев, и автори-архитекти - арх. Данко Митов, арх. Иван Васильов, арх. Любен Нейков и арх. Борис Капитанов. Автори скулптори са Иван Фунев, проф. Любомир Далчев, Мара Георгиева, Васка Емануилова, Васил Зидаров и Петър Дойчинов. Художник-график е Борис Ангелушев.

История на паметника

Паметникът на съветската армия е открит на 7 септември 1954 г. в Княжеската градина на мястото на съществуващите ботаническа градина, алпинеум и царската детска градина. Дискусиите за неговото създаване в Столична община и Министерски съвет започват още през 1946 г. Ясно формулираната по време на обсъжданията цел на издигането на паметника е била той да доминира и „да бъде на централно място, за да се минава постоянно покрай него и да упражнява своето политическо-възпитателно значение”.

На 18 март 1993 г. Столичният общински съвет приема решение за демонтиране на паметника, чието изпълнение е възпрепятствано от Министерство на вътрешните работи.

Решението на Столичния общински съвет не е изпълнено до този момент, но и не е Отменено.

Историческа справка

На 5 септември 1944 г. СССР обявява война на България, която към този момент:

- не е била във война с него, като и двете страни са поддържали пълни дипломатически отношения
- отказала е да изпрати и един свой войник срещу СССР на Източния фронт, дори под формата на доброволчески части под германско командване
- управлява се от центристко правителство начело със земеделеца Константин Муравиев и включващо по трима души от БЗНС “Врабча 1”, Демократическата партия и Народната партия
- още на 26 август е обявила неутралитет във войната между Германия и западните Съюзници
- няма на територията си нито един чужд войник, не е окупирана и запазва пълен суверенитет
- от 28 август води преговори за примирие със западните Съюзници
- отменила е всички антидемократични закони, действали дотогава
- на 2 септември е прекъснала дипломатическите си отношения с Германия

В резултат от войната, обявена от СССР на България:

- западните Съюзници прекратяват преговорите за примирие, тъй като съюзническите отношения със СССР не им позволяват да водят сепаративни преговори
- на 8 септември 1944 армията на СССР навлиза на българска територия и окупира България
- по заповед на правителството, българската армия не оказва никаква съпротива, не са водени никакви военни действия и няма нито един загинал съветски войник
- на 9 септември 1944 просъветски военни организират преврат в София и на власт идва коалиционно правителство, в което фактически доминират комунистите, подчинени директно на Москва
- в цялата страна започват масови разправи и извънсъдебни убийства, като според различни оценки броят на убитите в първите два месеца е между 20 000 и 40 000 души
- осъдените на смърт от т. нар. „Народен съд” са 2 730 души — регенти, министри, депутати, журналисти, банкери, кметове, свещеници, земевладелци, учители
- българската армия е поставена под съветско командване и изпратена да воюва с германците, при което дава 30,000 жертви

- въпреки жертвите, които е дала, България, по настояване на СССР, не получава статут на съвоюваща страна-участник в анти-германската коалиция, а подписва Парижкия мирен договор като победена страна
- съветската окупация продължава до 1947 г. и струва на България 82 милиарда лева
Така установеният комунистически режим в България продължава 45 години. Режимът е отговорен за отнемането на основни права и свободи на българските граждани; лишаването им от частна собственост; създаването на мощна машина за репресии на политическите противници на режима; пълното подчинение на българската външна и вътрешна политика на решенията на Кремъл.

На 26 април 2000 г. Народното събрание приема Закон за обявяване на комунистическия режим в България за престъпен. Според него „Българската комунистическа партия идва на власт с помощта на чужда сила, обявила война на България, и в нарушение на действащата Търновска конституция. Българската комунистическа партия е била престъпна организация, подобно на други организации, основаващи се на нейната идеология, които в дейността си са били насочени към потъпкване на човешките права и демократичната система“.